

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

30. května 2013*

„Článek 107 odst. 1 SFEU — Státní podpory — Pojem ‚Státní prostředky‘ — Pojem ‚přičitatelnost státu‘ — Mezioborové organizace zemědělského odvětví — Uznané organizace — Společné činnosti, o kterých tyto organizace rozhodují v zájmu oboru — Financování prostřednictvím příspěvků zavedených uvedenými organizacemi dobrovolně — Administrativní akt, který tyto příspěvky činí povinnými pro všechny příslušníky dotčeného zemědělského odvětví“

Ve věci C-677/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Francie) ze dne 28. listopadu 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 29. prosince 2011, v řízení

Doux Élevage SNC,

Coopérative agricole UKL-ARREE

proti

Ministère de l'Agriculture, de l'Alimentation, de la Pêche, de la Ruralité et de l'Aménagement du territoire,

Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF),

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, A. Rosas, E. Juhász (zpravodaj), D. Šváby a C. Vajda, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. listopadu 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Doux Élevage SNC P. Spinosim, M. Massartem a D. Lechatem, advokáty,

— za coopérative agricole UKL-ARREE P. Spinosim, advokátem,

* Jednací jazyk: francouzština.

- za Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF) H. Calvetem, Y. Trifounovitchem, C. Rexhou a M. Louvetem, advokáty,
- za francouzskou vládu E. Belliard, jakož i G. de Berguesem, J. Gstalterem a J. Rossim, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi B. Stromskym a S. Thomasem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 31. ledna 2013,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 107 odst. 1 SFEU o státních podporách, konkrétně pojmu „státní prostředky“ obsaženého v tomto ustanovení.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Doux Élevage SNC a coopérative agricole UKL-ARREE, společnostmi působícími v zemědělské oblasti produkce a chovu krůt a příslušnými vnitrostátními orgány ve věci legality rozhodnutí posledně uvedených orgánů, kterým se na všechny příslušníky tohoto odvětví povinně rozšiřuje působnost dohody uzavřené v rámci mezioborové organizace zastupující uvedené odvětví, která zavádí příspěvek za účelem financování společných činností, o kterých rozhoduje tato organizace.

Francouzské právo

- 3 Zákon č. 75-600 ze dne 10. července 1975 o mezioborové zemědělské organizaci (JORF ze dne 11. července 1975, s. 7124) zavedl mezioborovou spolupráci v daném odvětví v tom smyslu, že různé mezioborové organizace, obvykle nazývané jako „skupiny“, které jsou nejreprezentativnější pro dané zemědělské odvětví, se mohou sdružovat v rámci mezioborového seskupení. Ustanovení tohoto zákona byla kodifikována v zákoníku týkajícím se zemědělství a mořského rybolovu (dále jen „zemědělský zákoník“), jehož relevantní ustanovení ve znění použitelném v době rozhodné z hlediska skutečností věci v původním řízení jsou uvedena níže.
- 4 Článek L. 611-1 stanoví:

„Conseil supérieur d'orientation et de coordination de l'économie agricole et alimentaire, který je složen ze zástupců zainteresovaných ministrů, zemědělské výroby, zpracování a uvádění zemědělských výrobků na trh, řemeslné výroby a nezávislého obchodu s potravinami, spotřebitelů a sdružení pověřených ochranou životního prostředí, zemědělského majetku, odborů zastupujících zaměstnance zemědělských a potravinářských odvětví, se účastní vymezení, koordinace, uplatnění a posuzování politiky orientace výroby a organizace trhů.

Do jeho působnosti spadá veškerá zemědělská, zemědělsko-potravinářská, zemědělsko-průmyslová a lesní výroba.

[...]“

5 Článek L. 632-1 stanoví:

„I. Seskupení založená z iniciativy nejrepresentativnějších oborových organizací v oblasti zemědělské výroby, případně v oblasti zpracování, uvádění na trh a distribuce, mohou být příslušným správním orgánem po vydání stanoviska Conseil supérieur d'orientation et de coordination de l'économie agricole et alimentaire uznána jako mezioborové organizace, a to buď na celostátní úrovni, nebo pro určitou produkční oblast, pro určitý výrobek nebo skupinu určitých výrobků, jestliže je jejich cílem konkrétně prostřednictvím uzavírání mezioborových dohod zároveň:

- definovat a podporovat smluvní úkony mezi jejich členy;
- přispívat ke správě trhů prostřednictvím předběžného dohledu nad trhy, lepším přizpůsobením výrobků kvantitativním a kvalitativním plánům a jejich podpory;
- posílit potravinovou bezpečnost, zvláště prostřednictvím sledovatelnosti výrobků, a to v zájmu uživatelů a spotřebitelů.

Mezioborové organizace mohou rovněž sledovat jiné cíle, směřující zejména:

- k podpoře zachování a rozvoje hospodářského potenciálu oboru;
- k podpoře nepotravinářských zhodnocení výrobků;
- k účasti na mezinárodních akcích týkajících se rozvoje;

[...]

II.

Lze uznat pouze jednu mezioborovou organizaci pro určitý výrobek nebo skupinu výrobků. Je-li uznána národní mezioborová organizace, regionální mezioborové organizace v této národní mezioborové organizaci zřídí výbory a jsou v rámci posledně uvedené organizace zastoupeny.

[...]“

6 Článek L. 632-2-I stanoví:

„Mohou být uznány pouze mezioborové organizace, jejichž stanoviny upravují určení smířčího orgánu pro spory, ke kterým může dojít mezi členskými oborovými organizacemi při uplatňování mezioborových dohod [...]

Uznané mezioborové organizace mohou být konzultovány ohledně orientací a opatření odvětvových politik, které se jich týkají.

Tyto uznané mezioborové organizace přispívají k uplatňování vnitrostátních hospodářských politik a hospodářských politik Společenství a při poskytování veřejných podpor jim může být přiznána přednost.

Pro řádný výkon svých úkolů se mohou sdružovat s organizacemi zastupujícími spotřebitele a zaměstnance podniků daného odvětví.

Podmínky pro uznávání a odejmutí uznání mezioborových organizací jsou stanoveny nařízením Conseil d'État.“

7 V návaznosti na přijetí zákona č. 2010-874 o modernizaci zemědělství a rybolovu ze dne 27. července 2010 (JORF ze dne 28. července 2010, s. 13925), který časově následoval po době rozhodné z hlediska skutečností věci v původním řízení, byl třetí pododstavec čl. L. 632-2-I zrušen.

8 Článek L. 632-2-II stanoví:

„Dohody uzavřené v rámci některé z uznaných mezioborových organizací specifických pro určitý výrobek [...], jejichž cílem je přizpůsobit nabídku poptávce, nemohou omezovat hospodářskou soutěž [...]

Tyto dohody přijímají jednomyslně členové mezioborové organizace v souladu s ustanoveními prvního pododstavce článku L. 632-4 [...]

Tyto dohody se od okamžiku jejich uzavření a před jejich vstupem v platnost oznamují ministru zemědělství, ministru hospodářství a úřadu pro hospodářskou soutěž. Oznámení o jejich uzavření je zveřejněno v Bulletin officiel de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (Úředním věstníku pro hospodářskou soutěž, spotřebitelské věci a potlačování podvodů).

[...]“

9 Článek L. 632-3 zní následovně:

„Působnost dohod uzavřených v rámci uznané mezioborové organizace může být příslušným správním orgánem na určitou dobu zcela nebo zčásti rozšířena, pokud je cílem těchto dohod, prostřednictvím uzavírání standardních smluv, dohod o propagaci a společnými činnostmi nebo činnostmi sledujícími společné zájmy, které jsou v souladu s obecným zájmem a které jsou slučitelné s pravidly společné zemědělské politiky, podporovat zejména:

- 1° znalost nabídky a poptávky;
- 2° přizpůsobení a úpravu nabídky;
- 3° zavádění pravidel pro uvádění na trh, stanovení cen a platebních podmínek pod dohledem státu. Toto ustanovení se nepoužije na lesnické výrobky.
- 4° kvalitu výrobků: za tímto účelem mohou dohody zejména stanovit vypracování a uplatňování podmínek jakosti a pravidel pro definici, balení, dopravu a prezentaci, pokud je třeba až do fáze maloobchodního prodeje výrobků; pokud jde o chráněná označení původu, mohou tyto dohody stanovit zejména uplatňování postupů kontroly jakosti;
- 5° mezioborové vztahy v dotyčném oboru, zejména stanovením technických norem, programů aplikovaného výzkumu, testování a rozvoje a realizací investic v rámci těchto programů;
- 6° informace týkající se odvětví a výrobků, jakož i jejich propagace na vnitřním trhu a vnějších trzích;
- 7° společná opatření, jejichž cílem je snižovat rizika a bojovat proti nepředvídatelným událostem spojeným s výrobou, zpracováním, uváděním na trh a distribucí zemědělských a potravinářských výrobků;
- 8° boj proti škodlivým organismům ve smyslu článku L. 251-3;
- 9° rozvoj nepotravinářských zhodnocení výrobků;
- 10° účast na mezinárodních akcích týkajících se rozvoje;

11° rozvoj smluvních vztahů mezi členy oborů zastoupených v mezioborové organizaci zejména tím, že se do standardních smluv vkládají standardní klauzule týkající se závazků, způsobů určování cen, termínů dodávek, délky trvání smlouvy, zásady minimální ceny, způsobů změny prodejních podmínek v situaci velkých změn kurzů zemědělských surovin, jakož i opatření sloužících k regulaci objemů za účelem přizpůsobení nabídky poptávce.“

10 V návaznosti na přijetí zákona č. 2010-874 ze dne 27. července 2010 zní tento článek L. 632-3 nyní následovně:

„Působnost dohod uzavřených v rámci uznané mezioborové organizace může být příslušným správním orgánem na určitou dobu zcela nebo zčásti rozšířena, pokud stanoví společné činnosti nebo se týkají společných zájmů, které jsou v souladu s obecným zájmem a jsou slučitelné s právními předpisy Evropské unie.“

Zbývající část znění tohoto článku, které dříve obsahoval, byla zrušena.

11 Článek L. 632-4 stanoví:

„Rozšíření působnosti takových dohod je podmíněno jednomyslným přijetím jejich ustanovení obory zastoupenými v mezioborové organizaci. Pokud však jde o dohody týkající se jen části oborů zastoupených v uvedené organizaci, postačuje jednomyslnost pouze těchto oborů za podmínky, že s tím žádný jiný obor nevysloví nesouhlas.“

[...]

Pokud bylo rozhodnuto o rozšíření působnosti, jsou takto stanovená opatření v dotyčné oblasti výroby závazná pro všechny příslušníky oborů tvořících tuto mezioborovou organizaci.

Příslušný orgán má od obdržení žádosti podané mezioborovou organizací dvouměsíční lhůtu na to, aby o požadovaném rozšíření rozhodl. Pokud orgán v této lhůtě neoznámí své rozhodnutí, považuje se žádost za schválenou.

Rozhodnutí, kterým se rozšíření působnosti zamítá, musejí obsahovat odůvodnění.“

12 Článek L. 632-6 stanoví:

„Uznané mezioborové organizace uvedené v člancích L. 632-1 a L. 632-2 jsou oprávněny vybírat od všech příslušníků oborů, které je tvoří, příspěvky vyplývající z dohod, jejichž působnost byla rozšířena postupem stanoveným v člancích L. 632-3 a L. 632-4 a které i přes svou závaznou povahu zůstávají pohledávkami soukromého práva.“

[...]

Příspěvky mohou být mimoto vybírány z dovezených výrobků podle podmínek stanovených ve vyhlášce. Na žádost mezioborových organizací-příjemců jsou tyto příspěvky vybírány na jejich náklady v rámci celního řízení.

Tyto příspěvky nevyklučují parafiskální daně.“

13 Článek L. 632-8-I stanoví:

„Uznané mezioborové organizace informují každý rok příslušné správní orgány o své činnosti a předkládají:

- účetní závěrky;
- zprávu o činnosti a zápis o valných hromadách;
- bilanci uplatnění každé rozšířené dohody.

Uznané mezioborové organizace poskytnou příslušným správním orgánům veškeré dokumenty, jejichž předložení tyto správní orgány budou požadovat v rámci výkonu svých kontrolních pravomocí.“

14 Příslušný správní orgán uznal vyhláškou ze dne 24. června 1976 (JORF ze dne 26. srpna 1976, s. 5143) Comité interprofessionnel de la dinde française (Mezioborový výbor pro chov francouzských krůt) (CIDEF), neziskové sdružení soukromého práva, jakožto mezioborovou zemědělskou organizace v souladu se zákonem č. 75-600. CIDEF zahrnuje čtyři skupiny oborů, a sice obory „výroba“, „nasazování vajec a dovoz násadových vajec a zárodečných buněk“, „porážka a zpracování“ a „krmivo“.

15 Podle článku 2 stanov CIDEF:

„je [jeho] cílem

- seskupit všechny profesní iniciativy za účelem organizace a úpravy trhu v oblasti chovu krůt;
- za tímto účelem zavést systém statistických informací, směřující k tomu, aby bylo příslušníkům oboru trvale oznamováno zavádění hospodářského inventáře, porážky, zásoby, vnější obchod, spotřeba domácností a územně správních celků;
- úprava výroby a trhu v oblasti chovu krůt prostřednictvím činností týkajících se objemu nabídky a poptávky;
- získat nezbytné finanční prostředky;
- požadovat schválení norem definovaných každou skupinou oborů pro výrobky, které vyrábí a prodává;
- zajistit, aby bylo povinné uzavírání písemných smluv pro dodávku výrobků a poskytování služeb mezi příslušníky oboru (výbor navrhne vzory rámcových smluv);
- být prostředníkem mezi vnitrostátními orgány a orgány Společenství, pokud jde o všechny problémy společné pro skupiny oborů, vzniklé v souvislosti s chovem krůt;
- stanovit v rámci EHS co možná nejužší spolupráci s příslušníky oborů v oblasti chovu krůt z partnerských zemí;
- přijímat všechny užitečné iniciativy k řešení technických a technologických problémů a zejména provádět nezbytné zkoušky;

— pro všechny skupiny nebo část skupin oborů v oblasti výroby drůbežního masa zahrnující všechny výrobky zajistit poskytování služeb v oblastech společného zájmu. Tato poskytování služeb jsou svěřena Výboru prostřednictvím písemných dohod. Jejich financování je předmětem odděleného účetnictví a v této souvislosti CIDEF nemůže vybírat žádný příspěvek, který je povinný podle čl. L. 632-6 zemědělského zákoníku.“

Spor v původním řízení, skutečnosti předcházející sporu a předběžná otázka

- 16 Na základě mezioborové dohody přijaté dne 18. října 2007 CIDEF zavedl mezioborový příspěvek vybíraný od každého z příslušníků oborů, které jsou v něm zastoupeny. Tato dohoda byla uzavřena na dobu tří let. Dodatkem k této dohodě uzavřeným téhož dne byla výše tohoto příspěvku stanovena pro rok 2008 na 14 eur za 1 000 mladých krůt. Příslušní ministři dvěma vyhláškami ze dne 13. března 2008 (JORF ze dne 27. března 2008, s. 5229 a ze dne 1. dubna 2008, s. 5412) v souladu s článkem L. 632-3 zemědělského zákoníku rozšířili působnost mezioborové dohody o tři roky a působnost dodatku o jeden rok. Novým dodatkem k výše uvedené mezioborové dohodě, který byl uzavřen dne 5. listopadu 2008, rozhodl CIDEF o ponechání mezioborového příspěvku pro rok 2009 ve stejné výši. V souladu s článkem L. 632-4 čtvrtým pododstavcem zemědělského zákoníku byla působnost tohoto dodatku rozšířena implicitním rozhodnutím příslušného orgánu o přijetí ze dne 29. srpna 2009, které bylo zveřejněno na základě stanoviska příslušného ministra publikovaného dne 30. září 2009 (JORF ze dne 30. září 2009, s. 15881).
- 17 Doux Élevage SNC, dceřiná společnost skupiny Doux, která je největším evropským producentem drůbeže a zemědělské družstvo UKL-ARREE u Conseil d'État požádaly o zrušení implicitního rozhodnutí o rozšíření působnosti dodatku ze dne 5. listopadu 2008, které se považuje za přijaté dne 29. srpna 2009 v důsledku toho, že se správní orgán k žádosti o rozšíření působnosti tohoto dodatku nevyjádřil, a o zrušení stanoviska, kterým bylo toto rozhodnutí zveřejněno. Výše uvedené subjekty uvedly, že mezioborový příspěvek stanovený dodatkem ze dne 5. listopadu 2008, který byl na základě uvedeného rozhodnutí rozšířen a stal se závazným pro všechny příslušníky mezioborové organizace, se týká státní podpory, a že toto rozhodnutí tedy mělo být předmětem předchozího oznámení Evropské komisi v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU.
- 18 V návaznosti na rozsudek ze dne 15. července 2004, Pearle a další (C-345/02, Sb. rozh. s. I-7139) měl vnitrostátní soud, jemuž byla věc předložena, v souladu s ustálenou judikaturou za to, že příspěvky, běžně nazývané jako „povinné dobrovolné příspěvky“ (dále jen „PDP“), zavedené uznávanými mezioborovými organizacemi za účelem financování společných činností, o nichž tyto organizace rozhodly, jakož i správní akty, na základě nichž se tyto příspěvky staly povinnými pro všechny příslušníky dotyčného odvětví, nespádají pod pojem „státní podpory“.
- 19 V návaznosti na některá vyjádření Účetního dvora však francouzská vláda z důvodů právní jistoty oznámila Komisi rámcový program činností, které mohou provádět mezioborové organizace, a přiložila k němu deset dohod uzavřených nejvýznamnějšími mezioborovými organizacemi. Komise měla ve svém rozhodnutí státní podpora N 561/2008 [C(2008) 7846 final] ze dne 10. prosince 2008 za to, když odkázala na výše uvedený rozsudek Pearle a další, že dotčená opatření spadají pod pojem „státní podpory“. Komise však konstatovala, že financování těchto opatření nevyvolává námitky s ohledem na systém společné organizace trhu a nehrozí, že by těmito opatřeními byly dotčeny podmínky obchodu v rozsahu, který by byl v rozporu se společným zájmem, a vyvodila z toho, že se na ně může vztahovat odchylka stanovená v čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. Komise ve dvou pozdějších rozhodnutích přijala obdobné stanovisko. Všechna tato rozhodnutí byla předmětem žalob na neplatnost podaných jak Francouzskou republikou, tak dotčenými mezioborovými organizacemi, které jsou v současné době projednávány u Tribunálu.

- 20 Conseil d'État nejprve uvádí, že mezioborová dohoda ze dne 18. října 2007 byla přijata čtyřmi skupinami oborů zastoupených v rámci mezioborové organizace jednomyslně a že rozhodnutí o zachování mezioborového příspěvku pro rok 2009 v nezměněné výši tyto čtyři skupiny oborů přijaly rovněž jednomyslně. Dále konstatuje, že dodatek ze dne 5. listopadu 2008 vyjmenovává taxativně činnosti, které mohou být financovány mezioborovým příspěvkem vybíraným CIDEF za rok 2009, kterými jsou komunikační činnosti specifické pro drůbeží maso „týkající se zlepšení image a podpory prodeje“, společné činnosti na podporu drůbeže chované na maso, činnosti vnějších vztahů, zastupování u francouzských správních a evropských orgánů, účasti na evropském sdružování chovatelů drůbeže, pořizování studií a spotřebitelských fór za účelem posuzování úrovně nákupů, činnosti na podporu akcí týkajících se výzkumu a zajištění jakosti a činnosti na ochranu zájmů oboru.
- 21 Kromě toho Conseil d'État zdůrazňuje, že tento dodatek neumožňuje financování intervenčních činností na trhu s krůtami, že komunikační činnosti zmíněné v tomto dodatku neobsahují žádné rozlišení původu výrobků a že z žádné písemnosti ve spisu nevyplývá, že by část příspěvků vybraných v roce 2009 byla určena výlučně na činnosti podpory „francouzské krůty“ jak ve Francii, tak v zahraničí.
- 22 S ohledem na tyto úvahy a konstatování, jakož i výše uvedené stanovisko Komise se Conseil d'État rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být článek 107 [SFEU], vykládaný s ohledem na [výše uvedený] rozsudek Pearle a další, vykládaný v tom smyslu, že rozhodnutí vnitrostátního orgánu, kterým se na všechny příslušníky určitého odvětví rozšiřuje působnost dohody, která – tak jako dohoda uzavřená v rámci [CIDEF] – zavádí v rámci mezioborové organizace uznané vnitrostátním orgánem příspěvek, a stanoví tak jeho závaznost, za účelem umožnění provádění činností komunikace, propagace, vnějších vztahů, zajišťování jakosti, výzkumu, ochrany zájmů oboru, jakož i pořizování studií a spotřebitelských fór, se s ohledem na povahu dotčených činností, způsoby jejich financování a podmínky jejich provádění týká státní podpory?“

K předběžné otázce

- 23 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda rozhodnutí vnitrostátního orgánu, kterým se na všechny příslušníky zemědělského odvětví rozšiřuje působnost mezioborové dohody, která zavádí závazný příspěvek za účelem umožnění provádění činností komunikace, propagace, vnějších vztahů, zajišťování jakosti, výzkumu a ochrany zájmů daného oboru, představuje prvek státní podpory.
- 24 Úvodem je třeba připomenout, že čl. 107 odst. 1 SFEU stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, ovlivňují-li obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.
- 25 Článek 107 odst. 1 SFEU tuto neslučitelnost podmiňuje ověřením čtyř podmínek. Zaprvé musí jít o státní zásah nebo zásah ze státních prostředků. Zadruhé musí být tento zásah způsobilý ovlivnit obchod mezi členskými státy. Zatřetí musí zvýhodňovat svého příjemce. Začtvrté musí narušovat nebo hrozit narušením hospodářské soutěže (výše uvedený rozsudek Pearle a další, bod 33 a citovaná judikatura).
- 26 Pokud jde o první z těchto podmínek, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že za podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU jsou považována pouze zvýhodnění poskytnutá přímo nebo nepřímo ze státních prostředků. Rozlišení učiněné v tomto ustanovení mezi „podporami poskytovanými státy“ a podporami poskytovanými „ze státních prostředků“ totiž neznamená, že podporami jsou všechna zvýhodnění poskytnutá státem, ať jsou, nebo nejsou financována ze státních prostředků, ale jeho účelem je pouze zahrnout do tohoto pojmu zvýhodnění, která jsou poskytnuta přímo státem, jakož

i zvýhodnění, která jsou poskytnuta prostřednictvím veřejné nebo soukromé organizace, která byla určena nebo zřízena tímto státem (rozsudek ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, Recueil, s. I-2099, bod 58 a citovaná judikatura). Zákaz stanovený v čl. 107 odst. 1 SFEU tak může v zásadě zahrnovat i podpory poskytované veřejnými nebo soukromými organizacemi, které byly zřízeny nebo určeny státem za účelem správy podpory (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Pearle a další, bod 34 a citovaná judikatura).

- 27 K tomu, aby zvýhodnění mohla být kvalifikována jako podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, však musí být jednak poskytnuta přímo nebo nepřímo ze státních prostředků, a jednak musí být přičitatelná státu (výše uvedený rozsudek Pearle a další, bod 35 a citovaná judikatura).
- 28 Je třeba uvést, jak připomíná generální advokát v bodě 37 svého stanoviska, že financování ze státních prostředků je znakem, který zakládá pojem „státní podpora“.
- 29 V tomto ohledu již Soudní dvůr konstatoval v bodech 59 a 61 výše uvedeného rozsudku PreussenElektra, že právní úprava státu, která zavedením povinnosti nákupu určitých výrobků za minimální ceny poskytuje určitým podnikům zvýhodnění a jiným podnikům přináší znevýhodnění, nezpůsobuje, že by na podniky vyrábějící tyto výrobky byly přímo či nepřímo převáděny státní prostředky a že taková povinnost nemůže této právní úpravě přiznat charakter státní podpory.
- 30 V bodě 36 výše uvedeného rozsudku Pearle a další Soudní dvůr poté, co přezkoumal poplatky uložené profesní organizací jejím členům k financování reklamní kampaně, dospěl k témuž závěru, když zejména konstatoval, že jelikož náklady vynaložené touto veřejnou organizací pro účely této kampaně byly zcela financovány poplatky vybíranými od podniků, které měly z kampaně prospěch, nevedl její zásah ke zvýhodnění, které by bylo dalším výdajem pro stát nebo pro tuto organizaci.
- 31 Soudní dvůr rovněž v bodě 37 tohoto rozsudku konstatoval, že iniciativa pro uspořádání a realizaci reklamní kampaně, o níž šlo v příslušné věci v původním řízení, vyšla od soukromého sdružení optiků, a nikoli od veřejné organizace, která sloužila pouze jako nástroj pro vybírání a použití shromážděných prostředků ve prospěch výhradně obchodního cíle, který byl předem stanovený příslušnými profesními kruhy a který nebyl v žádném případě součástí politiky definované veřejnými orgány.
- 32 Pokud jde o příspěvky zde dotčené ve věci v původním řízení, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že tyto příspěvky pocházejí od soukromých hospodářských subjektů, které jsou členy dotčené mezioborové organizace, či nikoli, avšak na dotčených trzích vykonávají hospodářskou činnost. Tento mechanismus nezahrnuje žádný přímý či nepřímý převod státních prostředků, přičemž prostředky vybrané na základě úhrady těchto příspěvků ani neprocházejí rozpočtem státu nebo jiné veřejné entity a stát se z žádného důvodu nevzdává žádného prostředku, jako jsou daně, poplatky, příspěvky či jiné prostředky, které by podle vnitrostátních právních předpisů měly být odváděny do státního rozpočtu. Tyto příspěvky si zachovávají svůj soukromý charakter po celou dobu jejich existence a v případě jejich nezaplacení musí mezioborová organizace za účelem jejich vymáhání zahájit běžné občanské či obchodní soudní řízení, jelikož nedisponuje žádnou výsadou státního charakteru.
- 33 Není žádných pochyb o tom, že mezioborové organizace jsou sdruženími soukromého práva a nejsou součástí veřejné správy.
- 34 Z judikatury Soudního dvora však rovněž vyplývá, že není nezbytné ve všech případech zjišťovat, zda byl proveden převod státních prostředků, aby zvýhodnění poskytnuté jednomu nebo několika podnikům mohlo být považováno za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (viz rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, Recueil, s. I-4397, bod 36 a citovaná judikatura).
- 35 Soudní dvůr tak rozhodl, že čl. 107 odst. 1 SFEU zahrnuje veškeré finanční prostředky, které mohou veřejné orgány skutečně použít k podpoře podniků, aniž by bylo rozhodné, zda tyto prostředky trvale patří k majetku státu, či nikoli. V důsledku toho platí, že i když částky odpovídající dotčenému

opatření nejsou trvale ve vlastnictví státní pokladny, skutečnost, že zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou, a tudíž jsou k dispozici příslušným vnitrostátním orgánům, je postačující k tomu, aby byly kvalifikovány jako státní prostředky (viz výše uvedený rozsudek Francie v. Komise, bod 37 a citovaná judikatura).

- 36 Ve věci v původním řízení však kritéria stanovená Soudním dvorem v bodě 37 výše uvedeného rozsudku Francie v. Komise splněna nejsou. Je jisté, že vnitrostátní orgány prostředky pocházející z příspěvků dotčených v původním řízení k podpoře určitých podniků skutečně použít nemohou. O použití těchto prostředků, které v plné míře slouží ke splnění cílů, které určuje dotčená mezioborová organizace sama, rozhoduje tato organizace. Rovněž tak tyto prostředky nejsou neustále pod veřejnou kontrolou a nejsou k dispozici státním orgánům.
- 37 Případný vliv, který může členský stát vykonávat na fungování mezioborové organizace na základě rozhodnutí o rozšíření mezioborové dohody na všechny příslušníky daného oboru, konstatování učiněná v bodě 36 tohoto rozsudku změnit nemůže.
- 38 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru totiž vyplývá, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení nepřiznává příslušnému orgánu pravomoc vést nebo ovlivňovat správu finančních prostředků. A jak poznamenal generální advokát v bodě 71 svého stanoviska, podle judikatury příslušných vnitrostátních soudů ustanovení zemědělského zákoníku upravující rozšíření působnosti dohody zavádějící příspěvky v rámci mezioborové organizace nepovolují veřejným orgánům, aby PDP podrobily jiné kontrole, než je řádnost a soulad se zákonem.
- 39 Pokud jde o uvedenou kontrolu, je třeba uvést, že čl. L. 632-3 zemědělského zákoníku neumožňuje, aby rozšíření působnosti dohody záviselo na sledování konkrétních politických cílů, stanovených a definovaných veřejnými orgány, neboť tento článek uvádí nikoli taxativním způsobem velmi obecné a rozmanité cíle, které musí mezioborová dohoda podporovat k tomu, aby příslušný správní orgán mohl její působnost rozšířit. Povinnost stanovená v čl. L. 632-8- 1 tohoto zákoníku informovat tyto orgány o použití PDP *ex post* tento závěr vyvrátit nemůže.
- 40 Kromě toho ve spisu předloženém Soudnímu dvoru nic nenasvědčuje tomu, že by bylo možné mít za to, že iniciativa k uložení PDP pochází nikoli od mezioborové organizace samotné, ale od veřejných orgánů. Je nutno zdůraznit, jak uvedl generální advokát v bodě 90 svého stanoviska, že veřejné orgány jednají pouze jako „nástroj“ za účelem uložení povinnosti hradit příspěvky zavedené mezioborovými organizacemi ke sledování cílů, které určují samy tyto organizace.
- 41 Pravomoc státu uznat mezioborovou organizaci v souladu s čl. L. 632-1 zemědělského zákoníku, ani pravomoc tohoto státu rozšířit působnost mezioborové dohody na všechny příslušníky daného oboru v souladu s čl. L. 632-3 a s čl. L. 632-4 tohoto zákoníku tak neumožňují dospět k závěru, že činnosti prováděné mezioborovou organizací jsou přičitatelné státu.
- 42 Konečně Komise tvrdí, že činnosti mezioborových organizací jsou zčásti financovány z veřejných prostředků a že s ohledem na neexistující oddělené účetnictví ve vztahu k veřejným a soukromým prostředkům jsou veškeré prostředky mezioborových organizací „státními prostředky“.
- 43 V tomto ohledu je třeba uvést, že se předběžná otázka týká pouze příspěvků placených v rámci mezioborové organizace, a nikoli jiných prostředků pocházejících případně z veřejného rozpočtu.
- 44 Dále jak zdůraznil generální advokát v bodě 57 svého stanoviska, soukromé prostředky užívané mezioborovými organizacemi se nestanou „veřejnými prostředky“ pouze proto, že jsou použity společně s částkami pocházejícími případně z veřejného rozpočtu.

- 45 Na základě předcházejícího je na položenou otázku třeba odpovědět tak, že čl. 107 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí vnitrostátního orgánu, kterým se na všechny příslušníky zemědělského odvětví rozšiřuje působnost dohody, která – tak jako mezioborová dohoda dotčená ve věci v původním řízení – zavádí v rámci mezioborové organizace uznané vnitrostátním orgánem příspěvek, a stanoví tak jeho závaznost, za účelem umožnění provádění činností komunikace, propagace, vnějších vztahů, zajišťování jakosti, výzkumu a ochrany zájmů dotčeného oboru, nepředstavuje prvek státní podpory.

K nákladům řízení

- 46 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 107 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí vnitrostátního orgánu, kterým se na všechny příslušníky zemědělského odvětví rozšiřuje působnost dohody, která – tak jako mezioborová dohoda dotčená ve věci v původním řízení – zavádí v rámci mezioborové organizace uznané vnitrostátním orgánem příspěvek, a stanoví tak jeho závaznost, za účelem umožnění provádění činností komunikace, propagace, vnějších vztahů, zajišťování jakosti, výzkumu a ochrany zájmů dotčeného oboru, nepředstavuje prvek státní podpory.

Podpisy.